

ชวากับดำ (ดีมากๆครับ)

นำเสนอเมื่อ : 18 ก.ย. 2551

หลายปีก่อน ผมเคยได้ยินนิทานเรื่องนี้

เศรษฐีคนหนึ่งชอบใจลูกสาวชานายากไร้ผู้หนึ่ง
เขาเชิญชวานากับลูกสาวไปที่สวนในคฤหาสน์ของเขา
เป็นสวนกรวดกว้างใหญ่ที่มีแต่กรวดสีดำกับสีขาว
เศรษฐีบอกชวานว่า ท่านเป็นหนี้สินข้าจำนวนหนึ่ง
'แต่หากท่านยกลูกสาวให้ข้า ข้าจะยกหนี้สินทั้งหมดให้'

ชวานาไม่ตกลง

เศรษฐีบอกว่า 'ถ้าเช่นนั้นเรามาพนันกันดีไหม ข้าจะหยิบกรวดสองก้อนขึ้นมาจากสวน ใส่ในถุงผ้านี้
ก้อนหนึ่งสีดำ ก้อนหนึ่งสีขาว ให้ลูกสาวของท่านหยิบก้อนกรวดจากถุงนี้
หากนางหยิบได้ก้อนสีขาว ข้าจะยกหนี้สินให้ท่าน และนางไม่ต้องแต่งงานกับข้า
แต่หากนางหยิบได้ก้อนสีดำ นางต้องแต่งงานกับข้า และแน่นอน ข้าจะยกหนี้ให้ท่านด้วย'

ชวานาตกลง

เศรษฐีหยิบกรวดสองก้อนใส่ในถุงผ้า หญิงสาวเหลือบไปเห็นว่ากรวดทั้งสองก้อนนั้นเป็นสีดำ
เธอจะทำอย่างไร?

หากเธอไม่เปิดโปงความจริง ก็จะต้องแต่งงานกับเศรษฐีขี้โกง หากเธอเปิดโปงความจริง
เศรษฐีย่อมเสียหน้า และยกเลิกเกมนี้ แต่บิดาของเธอก็ต้องเป็นหนี้เศรษฐีต่อไปอีกนาน

เราส่วนใหญ่ถูกสอนมาให้มองปัญหาแบบชวากับดำ
แต่ไม่ใช่ทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้อย่างชวากับดำเสมอไป ในทางตรงกันข้าม หากเราลองมองต่างมุม
จะพบวาทนทางการแก้ปัญหาที่มีมากกว่าหนึ่งทางเสมอ

การยืดหยุ่นและพลิกแพลงไปตามสถานการณ์เป็นวิธีการหนึ่ง
บางครั้งในการแก้ปัญหา เราอาจต้องสร้างเครื่องมือในการแก้ปัญหาขึ้นมาใหม่
ในยุคของ มิคาลิส กอร์บาชอฟ เขากล่าวว่า
เป็นเรื่องเขลาที่คิดว่า ปัญหาที่รุ่มร่ามมนุษย์ในวันนี้ สามารถแก้ไขได้ด้วยเครื่องมือที่เคยใช้ได้ผลในอดีต
หากเขาไม่ได้คิดเช่นนั้น บางทีวันนี้สังคมนิยมโซเวียตยังไม่เปิดประเทศ
และสันติภาพระหว่างฝ่ายขาว-ฝ่ายแดงคงล้าหลังไปอีกหลายปี

โลกไม่มีสีขาวกับดำ

ลูกสาวชานาเอี่ยมมือลงไปในถุงผ้า หยิบกรวดขึ้นมาหนึ่งก้อน

พลันเธอปล่อยกรวดในมือร่วงลงสู่พื้นกลิ้งหายไปบนสีขาวและดำของสวนกรวด

เธอมองหน้าเศรษฐีเอ่ยว่า 'ขออภัยที่ข้าพลั้งเผลอปล่อยหินร่วงหล่น แต่ไม่เป็นไร
ในเมื่อท่านใส่กรวดสีขาวกับสีดำอย่างละก้อนลงไปถุงนี้ ดังนั้นเมื่อเราเปิดถุงออกดูสีกรวดก้อนที่เหลือ
ก็ย่อมรู้ทันทีว่า กรวดที่ข้าหยิบไปเมื่อครู่เป็นสีอะไร'

ที่ก้อนถุงเป็นกรวดสีดำ

'...ดังนั้นกรวดก้อนที่ข้าทำตกย่อมเป็นสีขาว'

ชานาพาหน้าพลุกพุด และลูกสาวไม่ต้องแต่งงานกับเศรษฐีขี้โกงคนนั้น